

Datamanagementplan DistrictEES		Versie: 0.5
		Datum opgesteld: 10-11-2021
Naam opdrachtgever	Van Wijnen NV	
Naam projectleider	Hendrik van Zantvoort 06-29107158	
Contactgegevens	hendrik@wdwontwikkelendbeheer.nu	

Call: H2020-LC-SC3-2018-2019-2020
Grant Nummer: 890184

DistrictEES

"This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 890184".

Inhoudsopgave:

SAMENVATTING DISTRICTEES PROJECT:	3
INLEIDING	4
BEOORDELING INFORMATIEBEVEILIGING EN DATAPRIVACY	4
DATA COLLECTIE	5
WAT VOOR DATA ZAL ER VERZAMELD WORDEN OF GECECREËERD?	5
<i>Type data:</i>	5
<i>Formaat en Format:</i>	6
<i>Volume:</i>	6
<i>Software:</i>	7
<i>opslaan en versturen van data</i>	7
HOE WORDT DE DATA VERZAMELD EN GECECREËERD?	7
<i>kwaliteitsborging van data:</i>	7
WELKE DOCUMENTATIE EN METADATA IS RELEVANT VOOR DE DATA?	8
<i>Meta data.????</i>	9
ETHIEK EN JURIDISCHE COMPLIANCE	9
<i>Opslag en verspreiding</i>	10
<i>Hoe worden de ethische issues beheerst?</i>	10
HOE WORDEN INTELLECTUEEL EIGENDOM, EN AUTEURSRECHTEN GEBORGD?	11
DATA OPSLAG EN BACK-UP	11
HOE WORDT DATA OPGESLAGEN EN HOE WORDT DEZE BEWAARD GEDURENDE HET PROJECT?	11
HOE WORDT TOEGANG TOT DE DATA BESCHERMD EN WELKE TOEGANGSMOGELIJKHEDEN HANTEREN WE?	11
SELECTIE ARCHIVERING	12
WELKE DATA IS VOOR DE LANGE TERMIJN WAARDEVOL EN MOET BEWAARD, GEDEELD EN TOEGANKELIJK BLIJVEN?	12
WAT ZIJN DE BEWAARTERMIJN VOOR DE DATA SETS?	12
DATA SHARING	12
HOE WORDT DE DATA GEDEELD EN WELKE	12
WELKE BEPERKINGEN LEGGEN WE OP AAN HET DELEN VAN DATA?	12
VERANTWOORDELIJKHEDEN EN MIDDELEN	13
WIE IS VERANTWOORDELIJK VOOR DATA MANAGEMENT?	13
WELKE MIDDELEN ZIJN NODIG OM HET PLAN VORM TE GEVEN?	13
BIJLAGEN	14
DATAPROTECTION IMPACT ASSESMENT IT TOOLS	14
PROCESBESCHRIJVING IT TOOLS	14
AVG QUICKSCAN	14
DEDA VRAGENLIJST ETHIEK	14

SAMENVATTING DISTRICTEES PROJECT:

Het **DistrictEES**-project heeft tot doel de energetische renovatie van drie districten (wijken) te realiseren via een aanbod aan alle vastgoedeigenaren: particuliere eigenaren, woningcorporaties, gemeenten (openbare gebouwen) en bedrijven (commerciële gebouwen).

Het aanbod van **DistrictEES** is gebaseerd op het Nederlandse EPC-model voor woningrenovatie, het Woningabonnement. In dit project zal WDW dit model op wijkniveau toepassen waardoor € 47 miljoen aan investeringen in energie-efficiëntie zal worden gerealiseerd in drie wijken in de provincie Gelderland. Deze investeringen beperken zich niet alleen tot investeringen op gebouwniveau. De essentie van de wijkaanpak is dat er een optimale mix gevonden wordt tussen gebiedsgebonden maatregelen en gebouwgebonden maatregelen.

Deze aanpak op wijkniveau heeft grote voordelen, zoals:

Het bereiken van een voldoende niveau aan project aggregatie om investeerders aan te trekken en om grootschalige projecten te bieden aan productiepartners.

Hogere conversieratio's bereiken onder deelnemers (groepsgevoel door vrijwillige coalitievorming, FOMO).

Mogelijkheid om goedkopere en efficiëntere technische oplossingen op wijkniveau aan te bieden.

Efficiëntiewinst, zowel in tijd als in geld, vanwege schaalvoordelen.

Nieuwe samenwerkingen, bijvoorbeeld met Liander als netbeheerder en haar rol in de energietransitie om de efficiency in deze transitie te vergroten.

Door slimme financiële oplossingen zoals project aggregatie, een revolverend fonds en on-bill financiering te combineren, zal **DistrictEES** een aanzienlijke impact hebben op de markt, zowel in termen van directe energiebesparingen alsmede het showcase-element van een EPC-renovatieproject op wijkniveau.

Met de financiële ondersteuning uit deze aanvraag kan WDW financiële (betaalbaarheid), juridische en organisatorische belemmeringen voor het **DistrictEES** -concept overwinnen, waardoor het model voor energie-efficiëntie-abonnementen sneller kan worden uitgerold.

Het DistrictEES project wordt mogelijk gemaakt in samenwerking met veel verschillende partijen. Waaronder gemeentes, woningcorporaties, netwerkbedrijven energiecoöperaties en diverse commerciële instellingen.

INLEIDING

De basis van de wijkgerichte aanpak ligt in de analyse van de wijk.

Alvorens de haalbaarheid van een verduurzamingsslag in de wijk te kunnen toetsen zal er een fundamentele keuze gemaakt moeten worden over de inrichting van de energiehuishouding in de specifieke wijk.

Om aardgasvrij te worden dienen twee elementen in het gebruik van aardgas opgelost te worden in het aardgasvraagstuk.

- Koken op gas. Dit is relatief een makkelijke oplossing. Het aardgasfornuis wordt vervangen door een inductie of keramische kookplaat en eventuele elektrische oven.
- Maar de verwarming van het gebouw is het meest complexe en impactvolle vraagstuk.

Hiervoor zijn grofweg twee fundamentele keuzes te maken.

1. Warmtenet

In het geval er een warmtenet (wordt) aangelegd zal de verwarming over het algemeen op middelhoge of lage temperatuurverwarming worden geregeld. Hiervoor zijn diverse technieken beschikbaar die voor dit data managementplan nu niet relevant zijn.

2. All electric

De warmte vraag kan ook elektrisch opgelost worden door middel van elektrische verwarming, of middels een (collectieve of individuele) warmtepomp.

Deze fundamentele vraag is in principe geen onderdeel van het programma. WDW komt bij voorkeur pas in beeld als deze fundamentele keuze reeds is gemaakt. Dit is een rol die in principe bij een gemeente ligt.

Een goed wijkplan geeft een inzicht in de manier waarop WDW om zal gaan met het verzamelen, opslaan en verwerken van data. Dit inzicht is noodzakelijk voor de ontwikkeling van een zorgvuldige werkwijze die bijdraagt aan het doel van het project en de risico's beheerst die gegevensverwerking met zich mee brengt.

BEOORDELING INFORMATIEBEVEILIGING EN DATAPRIVACY

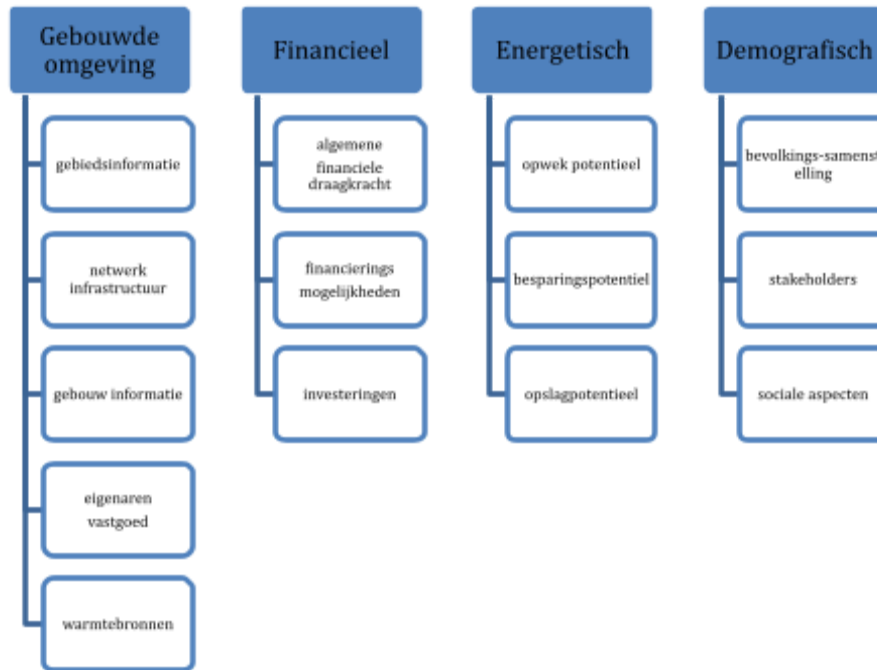
Om de kunnen voldoen aan privacy wet- en regelgeving beoordeelt Van Wijnen voortdurend de privacyaspecten van bestaande en nieuwe diensten of producten waarbij gebruik gaat worden gemaakt van persoonsgegevens.

De eerste stap hiervoor is de vraag te beantwoorden of het wenselijk is dat persoonsgegevens voor het voorgenomen doel en wijze worden gebruikt. Met het AVG Kompas en de daarbij behorende vragenlijst geeft Van Wijnen richting aan hoe wij data willen gebruiken om samen te leven, met elkaar om te gaan, producten te ontwikkelen en aan te prijzen. Het AVG Kompas is onderdeel van de AVG Toolkit. Hiermee brengen wij alle voorwaarden voor rechtmatige en bewust gebruik van data en persoonsgegevens in kaart. Zo toetsen wij met de AVG QuickScan of de gegevensverwerking voldoet aan de AVG. Afhankelijk van de uitkomsten van deze eerste risicoanalyse kan het noodzakelijk zijn de dienst, het product of project verder te beoordelen. Met een Data Protection Impact Assessment (DPIA) of een Legitimate Interest Assessment (LIA) worden mogelijke risico's onderzocht die de voorgenomen of bestaande verwerkingen van persoonsgegevens hebben en welke maatregelen moeten worden getroffen om de nieuwe dienst of het product te mogen ontwikkelen, inkopen en in gebruik nemen

DATA COLLECTIE

WAT VOOR DATA ZAL ER VERZAMELD WORDEN OF GECREËERD?

Een (niet gelimiteerd) overzicht van alle soorten data die verzameld of gecreëerd worden voor de analyse van het DistrictEES project. Dit overzicht wordt naarmate het programma zich ontwikkeld geüpdate. Dit is een continu proces

TYPE DATA:

De belangrijkste informatie die verzameld wordt richt zich op de energetische informatie en gegevens om te bepalen wat het energetische potentieel is in de wijk. Dit potentieel komt voort uit de energetische benadering. Hoeveel energie kant er bespaard worden, hoeveel kan er (duurzaam) opgewekt worden en zijn er mogelijkheden om energie (tijdelijk) op te slaan.

Gebouwde Omgeving:

Hierbij gaat het erom een beeld te krijgen van:

- de wijk (omvang, ligging, situering, begrenzing)
- typologie en leeftijd van de gebouwen, aantallen, diversiteit

De bronnen die geraadpleegd worden zijn:

- GeodanMaps viewer. (www.geodan.nl) Hierin worden openbare bronnen middels shape files inzichtelijk gemaakt. Het geeft een visuele weergave van informatie op gebieds en gebouwniveau.
- Buurtanalysetool.nl Dit IT platform is ontwikkeld door Liander en obv van de algemene kaarten wordt informatie gepresenteerd over de energie infrastructuur (soort, leeftijd, materiaal, capaciteit en aansluitingen) in de vorm van shape files.
- Kadasterdata; Het kadaster presenteert op aanvraag het type eigenaar (zonder persoonsgegevens) van het gebouw. Typologie van het vastgoed, leeftijd, omvang, perceelgrootte, ligging en begrenzing
- Google Maps

Financiële informatie

Hierbij gaat het om een beeld van:

- De financiële draagkracht in de wijk geeft inzicht in het gemiddelde inkomensniveau in relatie tot de woonlast.

- Algemene financieringsmogelijkheden voor specifieke duurzaamheidsinvesteringen in de wijk die worden aangeboden door investeringsfondsen, overheid of andere financiële instellingen.
- Gemiddelde WOZ waarde van het vastgoed)

De bronnen die geraadpleegd worden zijn:

- Allecijfers.nl Hier wordt de gemiddelde WOZ waarde van de woningen en de ontwikkeling over de jaren getoond
- Gemeentelijke websites,
- Energie coöperaties
- Investeringsfondsen
- Overheid RVO

Energetische data: het gebruik van energie op gebouw en gebiedsniveau

Hierbij gaat het om een beeld van:

- De verschillende mogelijkheden om (duurzame) energie op te wekken. Denk aan mogelijkheden voor zonnepanelen, warmtenetten, windmolens, etc.
- Mogelijkheden om energie te besparen
- Mogelijkheden om energie/warmte op te slaan.

De bronnen die geraadpleegd worden zijn:

- Warmte Atlas
- Buurtanalyse tool
- Allecijfers.nl
- Warmtebedrijven zoals Firan
- Websites van de gemeente
- Regionale Energie Strategie
- Energiecoöperaties

Demografische data: helpen bij een plan van aanpak om de participatie aan te pakken

Hierbij gaat het om een beeld van de beolking in een wijk te krijgen:

- Samenstelling van de huishoudens (aantallen en leeftijdsopbouw).
- Burger initiatieven die in de wijk opgestart zijn
- Vertegenwoordiging vna de verschillende stakeholders (bedrijven, scholen, sportverenigingen en wijkverenigingen
- Sociale cohesie
- Maatschappelijke problematiek.

De bronnen die geraadpleegd worden zijn:

- Allecijfer.nl
- Gemeentelijke websites
- Een fysieke rondgang in de wijk

FORMAAT EN FORMAT:

Het overgrote deel van de informatie zal middels grafieken en overzichtskaarten gegenereerd worden uit openbare data bronnen. Met name in de analysefase zal het gaan over de globale (wijk)data om de eerste scan uit te kunnen voeren. Het format zal grotendeels afhankelijk zijn van de beschikbaarheid. Diverse systemen zijn beschikbaar om de verschillende formats uit te lezen en te analyseren. Indien er specifieke software en kennis nodig is om deze informatie te bekijken en te analyseren zal er gebruik gemaakt moeten worden van de specialismen binnen van Wijnen. Een van de tools die hiervoor bekeken wordt is de Microsoft Power BI tool waarvoor op dit moment een pilot gedraaid wordt door Van Wijnen Zuid.

VOLUME:

De omvang van het data bestand zal in eerste instantie beperkt zijn omdat het gaat om het analyseren van openbare databronnen op basis waarvan een analyse geschreven wordt in de vorm van een wijkanalyse. De informatie die geraadpleegd wordt zal niet lokaal opgeslagen worden maar zal dienen als een referentie naar de openbare data. Indien uit de eerste analyse een kansrijke wijk naar voren komt zal er een rondgang rond stakeholders gemaakt worden om de transitie bereidheid te toetsen. Van de geproblemen worden verslagen gemaakt en lokaal op het netwerk opgeslagen. Naarmate het project vordert zal er meer data verzameld worden en zullen er grotere data

bestanden aangelegd worden. Dit kan informatie zijn over de onderhoudsstaat van het vastgoed, ontwikkelingsplannen en specifiekere energetische informatie.

SOFTWARE:

Aangezien er grotendeels gebruik gemaakt wordt van de openbare databronnen zal het delen en verwijzen naar de data vooral gebeuren middels de verwijzingen naar deze openbare bronnen en de systemen van de stakeholders in de wijk.

Het risico van openbare bronnen is dat je geen controle hebt over de oorsprong van de data, en de houdbaarheid/actualiteit van de data.

Er zal gewerkt worden aan een tool om de verzamelde informatie overzichtelijk te presenteren. Mogelijk dat hiervoor de Microsoft Power BI tool voor ingezet gaat worden. Hiervoor loopt op dit moment een pilot binnen Van Wijnen (Zuid).

Onderdeel van de verdere uitwerking van een wijkplan is de verificatie van de verzamelde informatie op basis van de bronnen van de stakeholders in de wijk. Indien er sprake is van uitwisseling van data en indien van toepassing het bewerken van data zal dit worden afgesproken in een (bewerkers-) overeenkomst.

OPSLAAN EN VERSTUREN VAN DATA

Het opslaan van data is tegenwoordig geen kostbare exercitie. Het beheeren van de data en zorgen dat deze goed beschermd en bereikbaar blijven is wel een secure zaak.

Voor het versturen van data zijn grofweg twee opties;

In de basis is de regel dat er geen vertrouwelijke of persoonsgebonden data word verstuurt. Indien er sprake is van het versturen van vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie zal dit te allen tijde middels enen overeenkomst en via een veilige verbinding moeten gebeuren.

HOE WORDT DE DATA VERZAMELD EN GECREEERD?

De data tbv de wijkanalyse wordt verzameld door eerdergenoemde openbare bronnen te raadplegen op de vooraf vastgelegde criteria zoals deze zijn opgenomen in het concept wijkplan. Hierin zijn de criteria die van belang zijn voor de eerste analyse in de wijk helemaal uitgeschreven. Hiermee ontstaat een eerste beeld over de haalbaarheid van de wijk. Indien de analyse een voldoende kansrijk beeld oplevert zal er een fysieke rondgang door de wijk gemaakt om een gevoel te krijgen bij de staat van de wijk en de zachte factoren in de wijk. Denk hierbij met name aan de sociale aspecten, staat van het onderhoud, zwerfafval, mobiliteit en de activiteit in de wijk.

In deze fysieke rondgang worden er foto's gemaakt van kenmerkende factoren in de wijk die de analyse en keuzes kunnen onderbouwen. Bij het maken van foto's zal de privacy van personen en persoonlijke eigendommen worden gerespecteerd. (geen personen herkenbaar in beeld, geen kentekens van voertuigen, geen straatnamen)

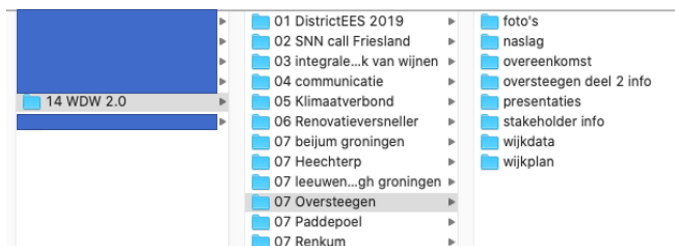
Alle informatie wordt verzameld in een wijkplan die middels een mappenstructuur gecategoriseerd wordt op wijknaam.

De analyse en conclusies worden verzameld in het wijkplan. (jjmddd_wijkplan_wijknaam_versie)

Een eerste versie wordt vastgelegd als deze volledig is en een basis analyse bevat. Een volgende versie wordt opgepakt na verdere afstemming met de stakeholders

Aanvullende data wordt opgeslagen in dezelfde folder met de specificatie van de data.

Alle informatie wordt opgeslagen in op het netwerk van Van Wijnen

KWALITEITSBORGING VAN DATA:

Een essentiële stap in het analyseren van informatie en daar je business model op bouwen is het borgen van de kwaliteit van de data.

Bronnen onderzoek en het toetsen van de actualiteit van de data is daarin essentieel. Hoe specifiek de data hoe zorgvuldiger deze stap gezet moet worden.

Op basis van de eerste wijkanalyse obv de openbare informatie wordt een eerste versie van het wijkplan gemaakt waarmee een traject wordt doorlopen met stakeholders om deze informatie en de plannen steeds beter en scherper te krijgen. Versie beheer is daarin essentieel. Tevens is het zaak om goed bij te houden welke wijzigingen er zijn ten op zichte van de eerste analyse en welke impact dit heeft op het wijkplan.

Deze aanpak kent twee stadia.

Het stadium om te komen tot een eerste maatregelen pakket. Dit kan gezien worden als het toewerken naar een eerste versie. Hierin is het wijzigingen beheer nog niet zo heel relevant.

In het volgende stadium, waarin de maatregelen in uitvoering komen en waarbij de omgevingsfactoren kunnen veranderen is het van essentieel belang om te blijven toetsen of de maatregelen en de uitvoering nog steeds aansluiten bij de analyses en in hoeverre de maatregelen en omgevingsfactoren van invloed zijn op de uitgangspunten.

Indien er sprake is van een specifieke informatie zal deze geverifieerd moeten worden om een gezamenlijke basis te hebben voor de wijkaanpak met de stakeholders. Naarmate er meer stakeholders aanhaken en het maatregelen pakket verder wordt uitgebreid bestaat de mogelijkheid dat er maatregelen bijgesteld worden in het kader van onderlinge afhankelijkheid. Hier wordt het spannend. Aangezien het effect van de ene maatregel een andere maatregel kan beïnvloeden. Graag advies over hoe dit aan te pakken.

WELKE DOCUMENTATIE EN METADATA IS RELEVANT VOOR DE DATA?

Om de wijkaanpak vorm te geven zal er op een groeiende schaal gewerkt worden aan wijkplannen. Deze komen tot stand in samenwerking met en voor de stakeholders in de wijk.

Om te bepalen wat de koers voor een wijk zou moeten zijn is het belangrijk in een paar snelle stappen een analyse te maken van de wijk en de stakeholders.

Door de wijk op een aantal criteria te toetsen kan snel een eerste verwachting bepaald worden. Het gaat hierbij om de volgende criteria:

1. Homogeniteit van het vastgoed in de wijk
Hoe meer repeterend bezit er in een wijk aanwezig is hoe groter het schaalvoordeel is dat bereikt kan worden bij renovatie opgave van het woningbezit. Hierbij kan de typologie van het vastgoed een belangrijke rol spelen.
2. Bouwperiode
Met name de na-oorlogse wijken lenen zich voor de verduurzaming van vastgoed met een grens tot de jaren 80. Vanaf deze periode werd de isolatiegraad aanzienlijk beter waardoor het renovatiepotentieel in het licht van de huidige opgave afneemt. Ook zijn dit over het algemeen de wijken met veel repeterend bezit doordat in die periode de bouwvraag aanzienlijk was en veel repeterend bezit geproduceerd werd.
3. Staat van het energie netwerk
De staat van het energienetwerk kan bepalend zijn voor de timing van de uit te voeren maatregelen. Met name de leeftijd van het gasnet bepaald de renovatiegraad van (en dus de investering in) het gasnetwerk. De renovatieperiode datum kan dan gelden als deadline voor het aardgasvrij maken van de wijk. Ook de uitbreidingscapaciteit van het elektriciteitsnetwerk bepaald de mate waarin opgeschaald kan worden naar een Hybride- of all-electric oplossing. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de wijkanalyse tool van oa. Liander.
4. Verdeling eigenaarschap in de wijk.
Hoe groter het bezit van een woningcorporatie in de wijk hoe groter de invloed van de corporatie in de besluitvorming rond de verduurzamingsopgave. Door een analyse te maken van de typologie van het eigenaarschap kan een beeld gevormd worden van de verdeling. Deze informatie wordt bij het Kadaster opgevraagd en ingedeeld naar corporatie, natuurlijke personen of niet natuurlijke personen. (geen persoonsgegevens)
5. De aansluiting in de wijk
De mate waarin er bestaande relaties in de wijk zijn (met woningcorporatie, projecten, gemeenten, commerciële partijen) kan bijdragen aan de kansen voor de wijkaanpak. Deze analyse bepaald voor een groot de participatie aanpak.

Als bovenstaande data, of een bestaande relatie met een specifieke woningcorporatie of gemeente heeft geleid tot een prioriteitswijk, dan kan een nadere analyse gemaakt worden van deze wijk. Deze nadere analyse zal worden vastgelegd in een overeenkomst met in ieder geval een gemeente en of woningcorporatie. Indien de aanleiding van de wijk analyse een specifiek project in de wijk is voor een (particuliere) opdrachtgever zal alsnog de link worden gelegd met een woningcorporatie en/of gemeente.

Hierbij kijken we specifiek naar.

- Wijkamenstelling
 - Aantal inwoners, aantal huishoudens, gemiddelde omvang huishoudens, leeftijdsopbouw van de bewoners, dichtheid, verdeling wonen en werken, wijkindeling
- Financiën
 - Gemiddeld inkomen per huishouden, financieringspositie gemeenten/provincie
- Gebouwinformatie
 - Hoogbouw, laagbouw, leeftijd vastgoed, verdeling koop huur
 - Energielabel
 - Eengezins of meergezins bewoning, leegstand, WOZ waarde, dichtheid
- Maatschappelijke waarde
 - Criminaliteit, molest en geweld, actieve corporaties, sociale cohesie
- Energie
 - Gemiddeld Electra en gasverbruik
 - Infra structuur
 - (Rest)warmtebronnen
 - Opwek potentie
- Overheidsbeleid
 - Status van RES, RES regio, prestatieafspraken, WTV, WUP

META DATA.

Metadata zijn gegevens die de karakteristieken van bepaalde gegevens beschrijven. Het zijn dus eigenlijk data over data. De metadata bij een bepaald document (de gegevens) kunnen bijvoorbeeld zijn: de auteur, de datum van schrijven, de uitgever, het aantal pagina's en de taal waarin de gegevens zijn opgesteld. Secundair kan dit zinvol zijn om toe te passen om effecten en verbanden in de data te ontdekken. Voor de eerste doelstelling van de wijkanalyse is dit nog niet direct noodzakelijk. Echter zal dit vraagstuk in de loop van het programma wel worden opgepakt. Door op een zinvolle manier met Meta data om te gaan kan mogelijke waardevolle informatie naar de toekomst verkregen worden. In eerste instantie gaat het DistrictEES om het ontwikkelen van een businessmodel voor de wijkgerichte aanpak. De beantwoording van de vraag rondom Meta Data is hier een onderdeel van. Het is nu echter nog te vroeg om hier een zinvol antwoord op te geven.

ETHIEK EN JURIDISCHE COMPLIANCE

Ethiek is een wetenschap waarbij mensen proberen om bepaalde handelingen als goed of fout te kwalificeren. Op ethische vragen is echter geen eenduidig antwoord te vinden omdat ze vaak erg persoonlijk zijn. Het is een kwestie van moraliteit.

Vanuit dat perspectief kijken we ook naar het verzamelen en verwerken van de data in het kader van de wijkgerichte aanpak.

Een goed hulpmiddel om te toetsen je ethisch handelt is om je te verantwoorden tegenover anderen. Hiervoor dient transparantie betracht te worden naar diverse partijen en hier de open dialoog voor aan te gaan. Aangezien er op ethische vraagstukken geen eenduidig antwoord bestaat waar iedereen het mee eens zal zijn zal een duidelijke afweging gemaakt moeten worden over nut en noodzaak. Soms kan data heel nuttig zijn om te hebben maar niet persé noodzakelijk voor het vraagstuk.

Door je zelf kritische vragen te stellen bij het opstellen van je dataplan kun je de rechtvaardigingsvraag voor het verzamelen en verwerken van informatie makkelijker beantwoorden. Hiervoor heeft van Wijnen een "Vragenlijst Data Ethiek" opgesteld. Deze is in samenspraak met de Data Privacy manager van Van Wijnen in gevuld en toegevoegd als bijlage. Doel van deze vragenlijst is het bewustzijn over de consequenties van het gebruik van data te verhogen en eventuele risico's te mitigeren.

Dit alles om te voorkomen dat er een bepaalde vorm van vooringenomenheid ontstaat en borgen dat er alleen zinnvolle, juiste en veilige data gebruikt wordt en hier op een correcte, respectvolle manier mee omgegaan wordt.

Om het data ethische onderwerp zo klein mogelijk te houden zal er scherp getoetst worden op de noodzaak van het verzamelen van data. Alleen die data verzamelen, opslaan en verwerken die strikt noodzakelijk is voor het project. De kern van het project is overigens niet om data te verzamelen maar op plannen te maken en daar op te sturen bij het geven van advies over te nemen maatregelen.

Alvorens een besluit wordt genomen door opdrachtgevers zal er altijd een verificatie plaatsvinden en zullen er overeenkomst gesloten worden de uitvoer mogelijk maken.

In een later stadium zal er mogelijk een monitorings applicatie worden ingezet om sturing te geven aan de energie huishouding in een wijk. Naar verwachting zal dit geen eigen ontwikkeling zijn maar zal er aangesloten worden op , of gebruik gemaakt worden van een bestaand platform. In dat geval zal hiervoor een parallel traject opgezet worden met de data privacy manager van Van Wijnen.

Data ethiek wordt een standaard onderwerp in het geval er gewerkt gaat worden met datasets. Hiervoor zullen we niet altijd ingaan op de alle aspecten maar willen wel borgen dat het ethische vraagstuk is geadresseerd. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de vragenlijst van Van Wijnen of, indien gewenst kan er een feedback loop opgezet worden met de Data privacy manager.

Veel informatie die openbaar beschikbaar is mbt energie en verduurzaming is op postcode niveau beschikbaar. Hiermee kun je tot op straatniveau inzoomen wat nog geen persoonlijke data levert. Hier kunnen wel conclusies uit getrokken worden maar aanwijzing op huishouden of persoonsniveau is niet mogelijk.

Tegen betaling kan specifieke informatie opgehaald worden bij bijvoorbeeld het Kadaster (dit betreft dan met name het type eigenaarschap van het vastgoed om te bepalen wat de benadering van de eigenaar moet zijn) Dergelijke partijen hebben een eigen Privacy beleid en compliance aan de Privacywet. Dit kan en mag indien gewenst getoetst worden. Hier is geen sprake van informatie of data die op huishouden of persoonsniveau verzameld wordt.

Persoonlijke informatie wordt alleen gebruikt voor individuele aanbiedingen en communicatie. Indien er sprake is van uitwisseling van informatie over huishoudens of personen zal hier vooraf expliciet toestemming voor gevraagd worden.

OPSLAG EN VERSPREIDING

Voor de opslag en verspreiding van informatie wordt gebruik gemaakt van de systemen van Van Wijnen of het systeem van (gecontracteerde) partners. Van partners wordt verwacht dat zij voldoen aan de wettelijke regels mbt privacy. Dit dient vastgesteld te zijn op directieniveau en indien gewenst ge-audit te worden.

HOE WORDEN DE ETHISCHE ISSUES BEHEERST?

Het is een utopische gedachte dat alle ethische dilemma's rondom data kunnen worden voorkomen of opgelost. Gezien het verschil in inzicht en de moraliteitsgedachte achter data ethiek zal er altijd een discussie gevoerd blijven worden of de juiste data verzameld is, of het noodzakelijk is om de data te verzamelen, of de dat wel veilig opgeslagen is en of er wel de juiste conclusies verbonden zijn aan deze data.

Doordat we met de wijkgerichte aanpak een bijdrage willen leveren aan een maatschappelijk vraagstuk waarbij we een voorstel doen voor een oplossingsrichting die vele partijen raken, zal er altijd discussie blijven over nut, noodzaak en impact van de aanpak en daarmee ook het data vraagstuk.

Een manier om hier mee om te blijven gaan is door kritisch te blijven op het doel van de aanpak en de middelen die hiervoor nodig zijn. Vervolgens kan de verwachte impact getoetst worden aan het doel en dien je jezelf de vraag te stellen of de vraag (het offer) dat je van de partijen vraagt in verhouding staat tot de opbrengsten van het project. De worsteling rond ethiek dient niet onbesproken te worden gelaten. Beter in alle openheid de discussie voeren over de nut, noodzaak en gevolgen dan proberen op de achtergrond een weg in te slaan waarvan je hoopt dat men er niet achter zal komen. Door goede protocollen te hanteren voor het verzamelen en verzenden van informatie kan het risico op ethische issue verkleint worden.

Ook hier geldt weer dat alleen strikt noodzakelijke data verzameld wordt en deze vertrouwelijk wordt behandeld. He bewaren an de informatie dient op een veilige plek te gebeuren en niet langer dan strikt noodzakelijk.

HOE WORDEN INTELLECTUEEL EIGENDOM, EN AUTEURSRECHTEN GEBORGD?

Intellectueel eigendomsrecht is de verzamelnaam voor rechten op intellectuele creaties. Denk aan o.m. muziek, merken, vormgeving, uitvindingen, teksten en foto's. Onder het IE-recht vallen onder andere het auteursrecht, het merkenrecht, het handelsnaamrecht en het octrooirecht.

Alle data heeft een oorsprong. Dus de vraag wie het recht heeft op de data en van wie de data is, is een hele relevante en mogelijk complexe opgave. Data is echter geen tastbare zaak en geen vermogensrecht. Dat betekent dat er strikt genomen geen eigenaarschap op data bestaat. Dit wordt anders op het moment dat er door ordening of het selecteren van data een structuur ontstaat. Degene die deze structuur heeft gemaakt kan auteursrecht claimen.

Bij het opstellen van een wijkplan gaan we in een eerste analyse uit van data die openbaar beschikbaar is of met toestemming ter beschikking wordt gesteld. In dit geval is er in die hoedanigheid dan ook geen sprake van eigenaarschap.

Indien we de data gaan structureren zal dit middels een pilot integraal worden opgepakt (al dan niet met partners) Bij het opstellen van dit datamanagementplan wordt er gesproken over een pilot op het gebruik van Power BI. Hiermee kan een overzichtelijk beeld geschetst worden van de wijk informatie. Op basis van dit beeld kunnen conclusies worden getrokken en kan een plan gemaakt worden om het doel voor deze wijk te gaan behalen. De vraag of Power BI een geschikte tool is voor het verzamelen en structureren van de wijk informatie zal in de pilot beantwoord worden.

DATA OPSLAG EN BACK-UP

HOE WORDT DATA OPGESLAGEN EN HOE WORDT DEZE BEWAARD GEDURENDE HET PROJECT?

Bij het opstellen van dit datamanagementplan is er nog geen definitief standpunt ingenomen over de positionering van WDW in relatie tot Van Wijnen.

Van Wijnen heeft alle aandelen van WDW in handen maar in de loop van dit jaar zal bepaald gaan worden in hoeverre WDW als zelfstandig label verder zal gaan of dat de wijkaanpak in zijn geheel wordt ondergebracht in de Van Wijnen organisatie.

Zodra deze keuze gemaakt is zal ook de data inrichting definitief gemaakt worden.

Bij integratie in de Van Wijnen organisatie zal volledig conform het databeleid van Van Wijnen worden gewerkt. Dit houdt in dat de informatie op de server van Van Wijnen opgeslagen wordt. Indien WDW als zelfstandige eenheid verder gaat zal een eigen data beleid moeten worden ingericht. De basis hiervoor zal echter liggen bij het Van Wijnen beleid.

Vooralsnog is de verwachting dat we volledig integreren en daarmee voldoen aan het data en opslag beleid van Van Wijnen.

Voor opslag en back up is de afdeling IT verantwoordelijk.

Hier volgt nog de nadere input van Raoul Fokkema inzake eventuele certificering

HOE WORDT TOEGANG TOT DE DATA BESCHERMD EN WELKE TOEGANGSMOGELIJKHEDEN HANTEREN WE?

Alle data die wordt gebruikt, gegenereerd en opgeslagen is beschermd met een wachtwoord.

Indien gebruikt gemaakt wordt van een extern platform worden toegang verkregen middels een wachtwoord

Indien we gebruik maken van het netwerk van Van Wijnen voor opslag en systemen dient ook eerst middels twee-weg identificatie te worden ingelogd.

Hier volgt nog de nadere input van Raoul Fokkema inzake eventuele certificering

SELECTIE ARCHIVERING

WELKE DATA IS VOOR DE LANGE TERMIJN WAARDEVOL EN MOET BEWAARD, GEDEELD EN TOEGANKELIJK BLIJVEN?

De wijkgerichte aanpak is er eentje voor de lange adem. Om een wijk aardgasvrij te maken zijn trajecten van 10 – 20-30 jaar en in sommige gevallen nog langer heel realistisch. Daarom is het goed om een onderscheid te maken van in de bewaartermijn van de data.

Bij de aanvang van een wijkgerichte aanpak is het van belang om de vertrekpunten en de nulmeting goed vast te stellen om te kunnen toetsen wat de impact is geweest van de aanpak en aan te kunnen tonen wat het effect is van de inzet van de wijkaanpak. Dit dient ten allen tijde bewaard te blijven. Hiermee kan terug gekeken worden op de doelstelling, mate van realisatie en de impact van de aanpak. Dit is mede een verantwoordelijkheid die er ligt naar de verstrekker van de Europese Commissie. WDW dient aan te tonen wat het verband is tussen de inzet van de subsidie en de getroffen maatregelen.

Indien de maatregelen worden uitgevoerd door Van Wijnen/ of in opdracht van Van Wijnen zal de grondslag op basis waarvan deze maatregelen zijn uitgevoerd bewaard moeten blijven. In ieder geval voor de looptijd van het vastgoed. Indien er sprake is van een energieprestatie zal er een monitoring opgezet moeten worden waarbij de energieprestatie gemeten wordt en gekoppeld aan de uitgevoerde maatregelen. Indien er sprake is van monitoring zal de data behandeling middels een separate overeenkomst vastgelegd worden

WAT ZIJN DE BEWAARtermIJN VOOR DE DATA SETS?

Voor wat betreft de bewaartermijnen sluiten we aan bij de richtlijnen voor de bewaartermijnen vanuit de overheid/ Sluiten we aan bij het beleid van Van Wijnen.

De kosten voor het bewaren van informatie valt onder de algemene kosten van Van Wijnen Groep BV.

DATA SHARING

HOE WORDT DE DATA GEDEELD EN WELKE

Indien informatie gedeeld wordt verdient het de voorkeur om dit te doen op een manier waarop wijzigingen in de oorsprong van de data voorkomen kunnen worden.

Het maken van bewerkbare kopieën van data sets dient zoveel mogelijk voorkomen te worden omdat dit een versie beheers risico oplevert.

Aangezien er samengewerkt wordt met diverse partijen die allemaal een eigen bijdrage leveren aan de totstandkoming van de wijkaanpak zullen er gedegen afspraken gemaakt moeten worden over het genereren van data, eigenaarschap maar zeker ook over de kosten van deze stappen.

Aan de andere kant kan het hebben van data ook een potentieel verdienmodel worden. Met de beschikbare overzichten en data sets kan mogelijk een waarde gecreëerd worden die voor andere partijen waardevol kan blijken. Dit is geen prioriteit en focus van dit project en hier wordt ook geen businessmodel van gemaakt.

WELKE BEPERKINGEN LEGGEN WE OP AAN HET DELEN VAN DATA?

In een tijd waarin bijna iedereen toegang heeft tot hard- en software om informatie te verzamelen, op te slaan en te delen is het van belang om ons bewust te zijn van de impact die data kan hebben op onze omgeving en wat deze informatie kan betekenen voor onze positie en het project.

Indien informatie in de verkeerde handen terecht komt of openbaar gemaakt wordt terwijl dit niet de bedoeling is lopen we mogelijk grote risico's.

Deze risico's variëren van het ondermijnen van onze concurrentie positie, tot reputatieschade of het in gevaar brengen van iemands veiligheid.

Door kritisch te zijn op het delen van informatie en in geval van informatie deling goede afspraken te maken over het gebruik van deze informatie kan dit risico beperkt worden. Indien het gaat om data van derden dient altijd vooraf toestemming gevraagd te worden.

De primaire insteek is dan ook om kritisch te blijven op het verzamelen van informatie. Alleen die informatie te verzamelen die strikt noodzakelijk is voor de ontwikkeling en vermarkten van de plannen.

VERANTWOORDELIJKHEDEN EN MIDDELEN

WIE IS VERANTWOORDELIJK VOOR DATA MANAGEMENT?

WDW sluit met haar data management aan op het beleid van Van Wijnen.

Binnen van Wijnen zijn het hoofd ICT (Raoul Fokkema) en Data Privacy manager (Karolina Dorenbos) verantwoordelijk voor het data management. Zij adviseren

In samenwerking met Hendrik van Zantvoort zal het datamanagement voor de wijkgerichte aanpak van WDW vorm gegeven worden. De basis zijn te allen tijde het IT en privacy data beleid
Indien er overeenkomsten gesloten worden met externe partijen waarbij er sprake is van het genereren, verwerken, opslaan van data zullen hier aanvullend verwerkers overeenkomsten mee worden afgesloten om data veiligheid en privacy te borgen.

De verantwoordelijkheid om de maatregelen te implementeren die horen bij de uitvoering van het Datamanagement ligt bij de uitvoerende partij voor de wijkaanpak. Dit zijn de verantwoordelijken binnen WDW. De data privacy manager en Hoofd ICT adviseren over een correcte naleving van datamanagement conform de uitgangspunten van het beleid en het wettelijk kader.

Om te beoordelen in hoeverre privacy van persoonsgegevens in het geding is, heeft Van Wijnen een AVG Quickscan ontwikkeld. (zie bijlage) Aan de hand van deze Quikscan kan beoordeeld worden in hoeverre de dienst, het product of het project voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

WELKE MIDDELEN ZIJN NODIG OM HET PLAN VORM TE GEVEN?

Om wijkplannen te maken, deze reproduceerbaar en schaalbaar te maken is het zaak om een systemische aanpak te ontwikkelen dat deze ambitie ondersteund. Deze aanpak bestaat uit een combinatie van middelen. Op basis van de beleidsmatige keuzes zal er een proces/procedure moeten komen.

Op basis van deze keuzes kan gewerkt worden aan de inrichting en de inzet van IT systemen Hierbij is het van belang om kritisch te zijn op de keuze van de data en de IT-platforms die daarvoor beschikbaar zijn.

Indien er gebruik gemaakt wordt van een IT Tool ligt de focus op de integratie van systemen, platforms en data. Het is in het kader van de beheersbaarheid zaak om geen eigen data opslag toe te passen (de zogenoemde data lakes) de wijkgerichte aanpak stemt haar behoefte aan IT ondersteuning te allen tijde af met het hoofd IT.

Een format van deze Assesment is te vinden als bijlage in dit plan

Binnen de Van Wijnen organisatie zijn diverse software programma beschikbaar. In een gezamenlijke aanpak zal bekeken worden in hoeverre deze systemen in te zetten zijn voor de doorontwikkeling van de wijkaanpak.

Voor de dekking is de kosten is budget gealloceerd in de DistrictEES begroting. Deze dekking bestaat deels uit personeelskosten en deels uit de inzet van externe partijen voor architectuur, het bouwen van eventuele koppelingen, en systeem integratie.

BIJLAGEN

1A DATAPROTECTION IMPACT ASSESMENT IT TOOLS

1B LIA

2 PROCESBESCHRIJVING IT TOOLS

3 AVG QUICKSCAN

4 DEDA VRAGENLIJST ETHIEK

5 PROCESFLOW WIJKAANPAK

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1j-aDFdx1qyac_EIBXY_RSvi_8kYZWxWA/edit?usp=sharing&oid=108766565024674645372&rtpof=true&sd=true

6 DIGITAL PLATFORM ARCHITECTURE